

BAĞ ANTRAKNOZU

Elsinoe ampelina (de Bary) Shear.

1. TANIMI VE YAŞAYIŞI

Fungusun eşeysiz formuna verilen isim *Sphacelama ampelium* de Bary veya *Gleosporium ampelophogum* (Pass) Sacc.'dir.

Fungusun eşeyli üreme keseleri olan askusları (80-100x11-23 µm) askostroma içinde oluşan armut şekilli boşluklarda oluşur. Her askusta 8 adet, kahverengi siyah askospor bulunur. Bunlar 4 hücrelidir ve boyutları 29-35x4.5-7.0 µm dir. Bunların bitki üzerinde çimlenmesiyle enfeksiyon oluşabilir. Askostroma bir yıl önceki kanserleşmiş sürgünlerde veya budama artıklarında meydana gelir.

Fungusun eşeysiz dönemini temsil eden aservuluslar lekelerin üzerinde oluşurlar. Bunlar kısa, silindirik, çok sayıda mevcut konidioforlar üzerinde, küçük (3-6x2-8 µm), oval, jelâtinimsi hücre çeperine sahip konidiosporlar oluştururlar. Konidiosporlar suda çimlenir ve ortama iyice tutunan çim boruları oluştururlar.

Sonbaharda lekelerde aservulusların oluşumu durur. Lekelerin kenarında sklerot oluşumu başlar. Sklerotlar, etmenin esas kışlama organlarıdır. İlkbaharda bunlar üzerinde konidiospor oluşur. Bunun için sklerotların en az 24 saat ıslak kalmaları ve hava sıcaklığının 2°C'nin üzerinde olması gerekir. Konidiosporlar, yağmurla yeşil aksamı taşınırlar ve bunların en az 12 saat süre ile ıslak kalmaları durumunda çimlenip penetrasyon gerçekleştirirler. İnkübasyon süresi 2°C'de 13 gün, 32°C'de 4 gündür. Hastalık oluşumu için optimum sıcaklık 24-26°C'dir.

Hastalık etmeni için diğer bir inokulum kaynağı da yere dökülmüş bulaşık tanelerdir.

2. BELİRTİLERİ, EKONOMİK ÖNEMİ VE YAYILIŞI

Fungus, asmanın tüm yeşil aksamını hastalandırır da, en çok yeni sürgünlerde ve salkımlarda görülür.

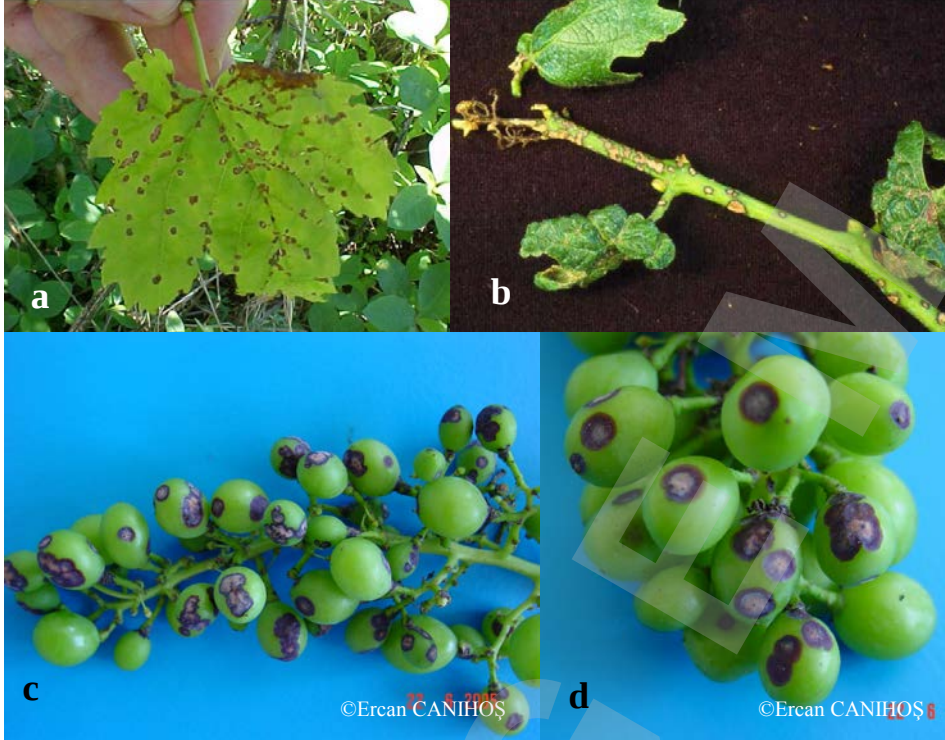
Yapraklarda önce küçük düzensiz lekeler oluşur, daha sonra bunların merkezleri gri, kenarları koyu kahverengi lekeler dönüşür (**Şekil 160a**). Mevsim sonunda lekelerin orta kısmı genellikle delinir.

Sürgünlerde lekeler yuvarlak veya köşeli, sonra uzayarak biraz kabarık bir şekil alır. Lekelerin kenarındaki doku biraz kabarık, koyu renkli, orta kısmı ise gri renklidir. Daha yaşlı sürgünlerdeki lekeler irileşir, orta kısmı çatlayıp çöküntü yaptığından, kanser halini alır. Sürgünlerde çok leke oluşması durumunda sürgün kurur veya kırılabilir (**Şekil 160b**).

Tanelerdeki lekeler "Kuşgözü" denir. Bu lekelerin merkezi gri olup, kırmızımsı kahverengi bir kuşakla çevrilmiştir. Bu lekelerin altındaki hücre kurur ve sertleşir,

etrafındaki dokular gelişmeye devam ettiği için bozuk şekilli bir tane oluşur (**Şekil 160c,d**). Dolu, hastalığın yayılmasını kolaylaştırır.

Ülkemizde yaygın olarak görülmemektedir.

Şekil 160. Bağ antraknozu'nun yaprakta(a), sürgünde (b) ve tanelerdeki (c,d) zararı.

3. KONUKÇULARI

Tek konukçusu asmadır.

4. MÜCADELESİ

4.1. Kültürel Önlemler

- Kış budaması sırasında, asmanın üzerinde hastalıklı çubuklar budanmalı ve bağdan uzaklaştırılarak yere dökülmüş hastalıklı bitki artıkları ile birlikte imha edilmelidir.
- Zayıf drenajlı ve ağır topraklara bağ tesisi yapılmamalıdır.

4.2. Kimyasal Mücadele

4.2.1. İlaçlama zamanı

Kış ilaçlaması: Bağlar budandıktan sonra, gözlerin henüz uyanmadığı devrede uygulanmalıdır.

Yaz ilaçlaması: Bağ mildiyösü ile fenolojiye göre ilaçlama yapıldığında, bağ antraknozu için ayrıca yaz ilaçlamasına gerek duyulmaz. Ayrı ilaçlama gerektiği takdirde aşağıdaki program uygulanır.

1. ilaçlama: Sürgünler 5-10 cm

2. ve diğer ilaçlamalar: 1. ilaçlamada kullanılan fungusitin etki süresi dikkate alınarak yapılır. Taneler yarı büyüklüğünü aldığı döneme kadar ilaçlamalara devam edilir.

Çiçeklenme döneminde ilaçlama tavsiye edilmez.

4.2.2. Kullanılacak bitki koruma ürünleri ve dozları

Bakanlık tarafından yayınlanan Bitki Koruma Ürünleri kitabında tavsiye edilen bitki koruma ürünleri ve dozları kullanılır.

4.2.3. Kullanılacak alet ve makineler

İlaçlamada, sırt pülverizatörü (motorlu, otomatik, mekanik), motorlu bahçe pülverizatörü veya hidrolik bahçe pülverizatörü kullanılır.

4.2.4. İlaçlama tekniği

Asmanın tüm yeşil aksamının ilaçla kaplanmasına özen gösterilmelidir.